

**Міністерство культури України
Національна академія керівних кадрів культури і
мистецтв
Інститут сучасного мистецтва
Кафедра сценічного та аудіовізуального мистецтва**

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ: ТВОРЧІСТЬ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ
Дванадцятої Міжнародної науково-творчої
Інтернет-конференції**

15 травня 2019 р.

Київ — 2019

Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології:
Матеріали Дванадцятої Міжнарод. наук.-творчої інтернет-конф.,
м. Київ, 15 травня 2019 р. / за заг. ред. Н. Д. Белявіної. Київ:
НАКККіМ, 2019. 139 с.

Збірник містить матеріали Дванадцятої Міжнародної науково-творчої Інтернет-конференції, проведеної 15 травня 2019 р. кафедрою сценічного та аудіовізуального мистецтва Інституту сучасного мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. До збірника увійшли наукові повідомлення та тези доповідей широкої культурно-мистецької та освітньої тематики.

Редакційна колегія

Белявіна Н. Д., заслужений діяч мистецтв, кандидат педагогічних наук, професор; *Белявін В. Ф.*, кандидат технічних наук, доцент; *Грищенко В. І.*, кандидат педагогічних наук, доцент; *Козлін В. Й.*, доктор мистецтвознавства, професор; *Литвин С. Х.*, доктор історичних наук, професор; *Садовенко С. М.*, доктор філософії в галузі музичної педагогіки, кандидат педагогічних наук, с.н.с., доцент

Статті друкуються в авторській редакції. Автори відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за належність поданого матеріалу їм особисто, за правильне цитування джерел та посилання на них

Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (ректор – професор В.Чернець) був створений Інститут дизайну і ландшафтного мистецтва (2004), організована Гільдія ландшафтних архітекторів України (2003), яка у 2008 році стала повноправним членом Європейської асоціації ландшафтних архітекторів світу. Засновники Гільдії: А. Жирнов (перший президент Гільдії), А. Кушнір, О.Кузнєцова. Таким чином, третім активним центром підготовки архітекторів ландшафту став Київ.

Нині на порядку денному стоїть питання щодо створення нового демократичного, гуманного, зручного міського середовища. У відповідь на цей поклик часу, використовуючи попередній позитивний досвід, три центри підготовки фахівців у Києві і Львові готові до випуску фахівців нового профілю – урбаністів ландшафту, в формат якого включені нові підходи формування ландшафту. Такі підходи співпадають із новітніми ініціативами перетворення міського середовища в Європі, серед яких на особливу увагу заслуговує ландшафтний урбанізм. За словами Р. Кулхааса, сучасний «ландшафт, а не архітектура стає первинним елементом міського порядку».

Діана Сабол

НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ В КУЛЬТУРОЛОГІЧНОМУ І СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОМУ КОНТЕКСТАХ

Творча діяльність, окрім того, що вона є головним чинником в психології творчості, вона також є головним компонентом культури, її сутністю. Культура і творчість взаємопов'язані та взаємообумовлені. Неможливо говорити про культуру без творчості, оскільки саме вона – подальший розвиток культури (духовної і матеріальної). Творчість можлива лише на основі спадкоємності і розвитку культури. Суб'єкт творчості може реалізувати свою задачу, лише коли взаємодіє з духовним досвідом людства, з історичним досвідом цивілізації. Творчість в якості необхідної умови, включає в себе вживання її суб'єкта в культуру, актуалізацію деяких результатів минулої діяльності людей.

У структурі соціального механізму творчої діяльності особи особливо великою є роль національної культури. Творчий потенціал особи – це не тільки фрагмент епохи конкретно-історичного суспільства, але й культури, в якій розвивалася ця особа.

Формування національних почуттів (етносвідомості) кожної людини, як відомо, починається ще в дитячі роки в колі сім'ї, а потім продовжується в дитячих, середніх та вищих навчальних закладах. Особливий вплив у свідомому вихованні цього важливого суспільного чинника має достовірні історія свого народу, його віковічні традиції, фольклор, художня література, театр.

Негаразди виникають там, де нація як певна цілісність ще не завершила свого формування; де існує розрив між культурою інтелігенції і масовою етнічною культурою; де ще “не відстоялося” громадське суспільство, а замість усього цього існують сильні мілітарні традиції. За умов кризи, яка ініціюється чи економічними, чи зовнішньополітичними факторами, незміцнілі структури цілісної нації починають руйнуватися. Культурні цінності – смисловий стрижень нації – починають видаватися слабкими, нестійкими, нездатними об'єднати навколо себе націю. У пошуках факторів стабільності нація звертається до сили влади, сили держави. Оскільки культурні цінності починають заважати необмеженій владі, її безконтрольності, то влада при підтримці більшості підсилюється до рівня тоталітарності. Здійснюється “втеча від себе” (за Е. Фромом). Вихід з кризи шукають за рахунок відмови від власного “Я”, від гідності, незалежності особи, моральних основ життя, на відчуття стабільності і стійкості спільноти [34].

У теорії етносу велика увага приділяється національній самосвідомості як етностворюючому фактору. Однак самосвідомість формується на певному ґрунті. Людині потрібні знаки її національної належності, ознаки, по яким вона могла б судити про себе, як про представника певного етносу. Значення етнічної належності для людини – це значення його коріння, його походження. Для становлення творчої особистості особливо в юному віці, важливо мати

зразок для наслідування, причому не тільки далекий ідеал, але й найближчий приклад.

Нині настав час відродження національної культурної спадщини. Коли ми говоримо про народну культуру неможливо оминати поняття традиції. Культурні традиції грають важливу роль в житті будь-якого народу і на будь-якому щаблі розвитку суспільств. Ця їх роль особливо помітна в житті країн, що звільнилися, традиції яких були зневажені.

Народна творчість, що базується на фольклорному мисленні, і є носієм традицій. Системність фольклорного мислення – це відображення у народній свідомості сукупності всіх архетипів (міфологічних, фольклорних, історичних, етичних, естетичних, мовних, образних тощо). Єдина художня свідомість народу виражає його менталітет на рівні “трансляції” (виконання) фольклорного твору в усіх його етнічних, психологічних та соціальних особливостях.

Архетипи (за К. Юнгом) – успадкована психічна структура, що утримує в собі душевну енергію поколінь, сформовану в процесі філогенезу людства. Вчений визнає і психологію художнього твору (системи), формулюючи її як творчий модуль (головний концепт художньої свідомості), як “прабачення”, “праперереживання”, незайману сутність, що віддалена на велику відстань від особистого пласту художника, його самосвідомості. Юнг визначає характер цієї творчої енергії як імперсональний (енергія сім’ї, нації). Архетипи становлять основний зміст такої енергії, саме вони створюють своєрідний інформаційно-творчий горизонт системи образного світу людини.

Одним з напрямків самовираження народу – є народна творчість – історична основа, на якій розвивалась і розвивається світова художня культура, одна із форм суспільної свідомості і суспільної діяльності. Як і інші форми суспільної свідомості, зокрема, філософія, мораль, релігія, політична та правова ідеологія, народна творчість розвивається під впливом конкретної історичної дійсності.

Народна творчість включає в себе різні види художньої діяльності народу: поетичну творчість, театральне, музичне, танцювальне, декоративне, образотворче мистецтво, народне будівництво тощо. Народна творчість існує як сукупність численних видів, жанрів, родів. Усі її види об'єднує основне – пізнання та відображення діяльності людства, його історії, побуту, хоча кожен із них має певні особливості функціонального призначення, матеріалу, засобів вираження. Народна художня творчість була водночас пізнанням світу, образним мисленням і практичною дією. В процесі художньої творчості відбувалися пізнання і відображення, накопичення інформації та передача досвіду, спілкування і виховання молоді.

Народне мистецтво – одна із форм суспільної свідомості і суспільної діяльності. Народне мистецтво безпосередньо входить у сферу матеріальної і духовної культури народу. В сучасному світі народне мистецтво набуває нового філософсько-естетичного звучання та високої художньо-естетичної цінності.

Ірина Сафонова

ЕВОЛЮЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ СТАВРОГРАФІЇ

Зацікавленість до збирання, опис та збереження хрестів в Україні з'явився ще у другій половині XIX століття. Визначальний внесок у еволюцію української ставрографії трансформували не тільки археологи, історики, мистецтвознавці, збирачі українських старожитностей, а й викладачі духовних навчальних закладів. На археологічних з'їздах 1869 (I), 1874 (III), 1899 (XI) р. р. проблема належного збереження культурно-мистецьких цінностей аналізувалася багатоаспектно. На I з'їзді (м. Москва) розглядалося питання викладання християнської церковної археології у духових і світських навчальних закладах та наголошувалося на залученні випускників цих інституцій у збереженні й досліджуванні вітчизняних історичних об'єктів культурної спадщини. Під час I та XI з'їздів із археології були організовані

ЗМІСТ

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ПРОСТІР:

МИНУЛЕ ТА СУЧАСНІСТЬ

<i>Аніщенко О.</i> Створення центрів освіти дорослих: обґрунтування доцільності в контексті освіти впродовж життя	3
<i>Безугла Р.</i> Гламур в контексті естетизації повсякденності	6
<i>Гончар К.</i> Сучасна українська витинанка в проекті «Крафторій».....	8
<i>Грищенко В.</i> Графічні системи фіксації звуку від античності до сучасності	10
<i>Жирнов А., Петроченкова В.</i> Місія дизайнера ландшафту: від троянди до ландшафтної урбаністики.....	13
<i>Сабол Д.</i> Народна творчість в культурологічному і соціально-психологічному контекстах.....	17
<i>Сафонова І.</i> Еволюціонування української ставрографії.....	20
<i>Станіславська К.</i> Сучасний стріт-арт у форматі 3D	24
<i>Фокт І.</i> Феномен святкування в контексті новітньої історії України..	28
<i>Хоролець Л.</i> Цивілізаційний вибір України.....	30

СЦЕНІЧНІ МИСТЕЦТВА

<i>Ковальчук О.</i> Перетин мистецьких поколінь 1950-1960-х рр.: сценографічний аспект.....	33
<i>Кратко Ю.</i> Особливості роботи режисера в аматорському театрі... ..	35
<i>Комар В.</i> Короткий огляд сучасного ринку сценічної прокатної індустрії в Україні.....	38
<i>Матушенко В.</i> Головні прийоми і правила ведення концертів.....	43
<i>Рязанцев Л.</i> Робота звукорежисера з диктором.....	45
<i>Шлемко О.</i> Лесь Курбас - учитель гімназії.....	48

АУДІОВІЗУАЛЬНІ МИСТЕЦТВА І ТЕХНОЛОГІЇ

<i>Белявін В.</i> Основні базові фізико-математичні поняття, що є підґрунтям для засвоєння студентами ключових понять мистецьких аудіотехнологій.....	53
<i>Дьяченко В.</i> Синтез технологій в сучасних мистецтвах і творчості: звукорежисура та реалії ХХІ століття.....	56
<i>Голубенко М.</i> Культурний архів цифрової епохи.....	59
<i>Моженко М.</i> Штучний інтелект у сучасному мистецтві	62
<i>Сидорчук Т.</i> Естетика кліпів 1990-х — початку 2000-х як чинник формування художньо-естетичної образності сучасного music video	65
<i>Погребняк Г.</i> Фільм «Чорний козак» в контексті української моделі авторського кіно.....	68

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО

<i>Белявіна Н.</i> Концертне музичне товариство «Collegium musicum» у Лейпцигу.....	73
<i>Бакумець А.</i> Жанрово-стильова палітра хорової творчості Валентини Мартинюк	76
<i>Овсянніков В.</i> Українські фольклорні ВІА та їх роль у формуванні напрямку поп-рок.....	79
<i>Садовенко С.</i> Мюзикл у культурно-мистецькому просторі: від минулого до сучасності.....	81
<i>Шевчук Б.</i> Музичні портрети і пейзажі фортепіанного циклу «Роки мандрівок» Ф.Ліста: кореляція мелосу і колориту	86

ПИТАННЯ МИСТЕЦЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ

<i>Козлін В.</i> Синхронність рухів під час гри гітариста.....	90
<i>Волошина Л.</i> До питання перспективності сучасних форм роботи з учнями-початківцями на заняттях з музично-теоретичних дисциплін	92
<i>Кудіна Т.</i> Виховні можливості народної пісні у формуванні музичної культури естрадних вокалістів.....	94
<i>Олефір Е.</i> Ансамблеве музикування у класі скрипки як фактор набуття фахових компетентностей учнями мистецьких шкіл.....	95
<i>Марченко І.</i> Сучасні штрихи та прийоми гітарного виконавства, технологія їх освоєння	100
<i>Туріна О.</i> До питання інтенсифікації навчально-виховного процесу	104

ДОСЛІДНИЦЬКІ ПРАКТИКИ СТУДЕНТСТВА

<i>Донченко Р.</i> Особливості запису гуртів напрямку «Heavy Metal».....	106
<i>Коптєв Ю.</i> Форми творчого спілкування в європейському культурно-мистецькому просторі.....	109
<i>Лактіонова К.</i> Створення аудіокниг.....	111
<i>Мальченко К.</i> Звук у відеоіграх.....	112
<i>Мошенська О.</i> Дослідження дитячих майданчиків для дітей з обмеженими можливостями.....	114
<i>Поготовка Т.</i> Сучасний дизайн: мистецтво чи комерційна діяльність	117
<i>Тулузов І.</i> Мультимедійні засоби в сучасному сценічному мистецтві	120
<i>Федорчук М.</i> Особливості паркових умов для людей з обмеженими можливостями.....	123
<i>Шабля Є.</i> Тенденції розробки художнього оформлення упаковки настільної гри у сучасних ринкових умовах	125
<i>Шаплюк Ю.</i> Сучасні освітні технології в роботі шкіл естетичного виховання	128
Відомості про авторів.....	131